

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ
Випуск 9

Вінниця–2011

УДК 332:338.432

ББК 65.9 (4УКР) 32 + 65.049 (4УКР)

Е-45

Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні. / Збірник наукових праць студентів / Редколегія: Мазур А.Г., Колесов О.С. та інші. – Вінниця, 2011. – Випуск 9. – 269 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми розвитку економіки аграрного сектору регіонів України.

Друкується за рекомендацією Вченої ради Навчально-наукового інституту менеджменту, адміністрування та права Вінницького національного аграрного університету. Протокол №5 від 18 січня 2011 року.

Редакційна колегія:

Мазур А.Г., д.е.н., професор, ВНАУ;

Колесов О.С., к.е.н., доцент - відповідальний секретар, ВНАУ;

Прутська О.О., д.е.н., професор, ВНАУ;

Лисогор В.М., д.т.н., професор, ВНАУ;

Кафлевська С.Г., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Чорнопищук Т.І., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Мазур К.В., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Киш Л.М., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Нікітченко В.С., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Потапова Н.А., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Мельничук О.Ф., к.ю.н., доцент, ВНАУ

ЗМІСТ

АНАЛІЗ СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ Глеба М. М., Скорук О. П.	3
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ СИСТЕМНОГО ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Глеба М. М., Поліщук Н.В.	4
ЕНЕРГІЯ – У ВСІХ ЇЇ ПРОЯВАХ, ЯК ОДИН ІЗ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ Н.О.Москалюк, О.П.Скорук	6
ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНИХ МОДЕЛЕЙ ДІАГНОСТИКИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА Антошук В.О.	8
ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ Баранова Ю.В., Свентух А.О.	9
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ Берлізова М.П., Колесник Т.В.	10
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ФОРМУВАННЯХ Беспалько І.В., Новодворська В.В.	13
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОГАЗУ Бондар О.О., Калетник Г.М.	15
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ Бородій В.В., Скорук О. П.	16
МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Вдовенко О.С., Підвальна О.Г.	18
ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА Віннік І.Ю., Новодворська В.В.	19
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ ТА У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ Вовк К.І., Скорук О.П.	21
РИНОК МОЛОКА І МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ Гавриш А.М., Березюк С.В.	23
ПРОБЛЕМИ КВОТУВАННЯ ЗЕРНА В УКРАЇНІ Слюсаренко А.В., Бурлака Н.І.	24
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ Годз Я.О., Березюк С.В.	26
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ Голишевська А. А., Томчук О.В.	27
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ І РЕЗЕРВИ ЇХ ПІДВИЩЕННЯ Гудзь Г.М., Пронько Л.М.	29
СУЧАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДСТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ Довбищук О.О., Березюк С.В.	31
СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ Казиміров В.А., Березюк С.В.	33
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Заремба Н. В., Сегеда С.А.	35
СВІТОВЕ ЗНАЧЕННЯ ГЕОТЕРМАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ Казьміржевська І.І., Скорук О.П.	37
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ОСНОВІ СІТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ Коцупера Л.В., Потапова Н.А.	38
ЕНЕРГІЯ СОНЦЯ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ Коцупера Л.В., Скорук О.П.	39
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ ДОХОДІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Кульпінський І.О., Бондар І. М., Хасцька О.П.	41
СОНЯЧНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ Кухар О.В., Скорук О.П.	42
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ Ломачинська І. В., Лисий В. О., Недбалюк О.О.	44
ПЛАНУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ Марчук І. В., Кафлевська С. Г.	46
ЛІЗИНГОВІ УГОДИ В ЗЕД ПІДПРИЄМСТВ АПК Марчук І. В., Клочковський О. В.	47

СУТНІСТЬ РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ Марчук М.В., Березюк С.В.	49
СТАНОВЛЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В УКРАЇНІ: НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ Марчук І. В., Кубай О. Г.	51
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ Марчук І. В., Підвальна О. Г.	53
СОНЯЧНА ЕНЕРГІЯ – ВАЖЛИВИЙ ВИД АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ Мельник М.Л., Скорук О.П.	54
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДОВИХ БІРЖ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ Назарова Г.С., Хаєцька О.П.	56
ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Недзельський Т.А., Фіщук Н.Ю.	57
ЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АПК Ничипоренко І.І., Українець О.В., Пчелянська Г.О.	60
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ Корнійчук О.О.	61
ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ КРАЇНИ Онофрійчук І. С., Вдовенко Л.О.	63
КОНТРОЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Поліш Ю.В., Качуровський В.С.	65
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БІОЕТАНОЛУ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ Поліщук Л.В., Поляруш О.В., Г.М. Калегнік	66
ПОТЕНЦІАЛ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ Прокошева А.С., Скорук О.П.	68
АНАЛІЗ РІВНЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Садовська А. Е., Пронько Л. М.	71
ОПТИМІЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА Сіваченко О.М.	73
ПРИРОДНІ МОНОПОЛІЇ ТА ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ Сологуб В.П., Брояка А.А.	75
ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ ТА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ Динисюк М., Брояка А.А.	76
ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ В УКРАЇНІ Білик Г. О., Коровий В.В.	78
ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ Бурлака О.М., Скорук О.П.	80
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЕРЕРОБКИ ЦУКРОВОГО БУРЯКА НА БІОПАЛИВО Іщенко І.І., Скорук О.П.	81
ФОРМУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ПОСІВНИХ ПЛОЩ В РЕГІОНІ Іщенко І.І., Скорук О.П.	83
ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ ТА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ВІТЧИЗНЯНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ Філонова В.М., Фіщук Б.П.	84
ІНВЕСТИВАННЯ В РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ Шевчук Б. К., Сегеда С. А	86
ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ В УКРАЇНІ Живега О.А., Скорук О.П.	88
ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ О.О.ТЕРЕЩЕНКА Томаш А.В., Ціхановська О.В.	89
УПРАВЛІННЯ ЧАСОМ МЕНЕДЖЕРА Вацьківська А. В., Колесов О.С.	92
ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА Чвалюк А.С., Поталова Н.А.	94
ЗАДАЧІ ТА МЕХАНІЗМИ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ Глеба М. М., Клочко О.В.	98
НОРМАТИВНО-ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ Чвалюк А.С., Скорук О.П.	100
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА Шафієва Л. Г., Кубай О. Г.	102
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ Поліщук Л. В., Фіщук Б. П.	104

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТУВАННЯ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД ЕКОНОМІКИ Глеба М. М., Заболотний Г. М.	106
МЕТОДИ АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ТА ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ Колодніцька Т.М., Козловський С.В.	107
МЕРЧАНДАЙЗИНГ: ЗАСОБИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ Бабаха О.О., Мамалига С.В.	108
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Бучок А. В., Кубай О. Г.	110
МЕНЕДЖЕР – ГОЛОВНИЙ НОСІЙ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ Бучок А.В., Підвальна О. Г.	111
РАЦІОНАЛЬНЕ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА Васильчук О.Ю., Мазур А.Г.	113
СУЧАСНИЙ СТАН МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ Вдовенко О.С., Мамалига С.В.	114
КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР – ОСНОВНИЙ ЮРИДИЧНИЙ ДОКУМЕНТ, РЕГУЛЮЮЧИЙ ТРУДОВІ, ВИРОБНИЧІ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ НА ТОВ «КРИЖОПІЛЬСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР» Войтенко О.І., Шовкун В. А.	115
КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Ганжа Т.І., Підвальна О.Г.	118
НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЗА СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВ Ганжа Т.І., Качуровський В.С.	119
ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У КЕРІВНИКІВ ТА ВПЛИВ ЛІДЕРСТВА НА КАР'ЄРНИЙ РІСТ МЕНЕДЖЕРА Гелета О.П., Підвальна О.Г.	121
СУЧАСНИЙ СТАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ Герасимчук О.М., Кубай О.Г.	123
СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТ Герасимчук О.М., Красняк О. П.	124
МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ: ЇХ ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ Гонтар О. О., Кубай О. Г.	127
АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ТА ФАКТОРІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ Гонтар О. О., Шевчук О.Д.	129
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕКЛАМИ Грубеляс О. І., Мамалига С.В.	130
СТАН РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ Гуковська Т.О., Скорук О.П.	132
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТАРИФІКАЦІЇ РОБІТ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Гуцалюк О.І., Шовкун В.А.	134
СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ — ВАЖЛИВИЙ СПЕКТР ДОСЛІДЖЕННЯ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ Дашківська Ю.А., Шовкун В.А.	136
ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Демидаш Л. С., Сегеда С.А.	138
МАРКЕТИНГОВЕ РОЗУМІННЯ ТОВАРУ Дерун А.С., Мамалига С.В.	140
ПІДПРИЄМНИЦТВО – РУШІЙНА СИЛА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Дубецька О.О., Власенко І.В.	142
ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА: ЇЇ СУТЬ ТА ПРИНЦИПИ Дубецька О.О., Кубай О.Г.	143
ФОРМУВАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ У УКРАЇНІ Дубецька О.О., Красняк О.П.	146
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ Бучок А. В., Клочковський О. В.	147
ПЛАНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ІЛІ АПК Скляр К., С. Г. Кафлевська	149
РОЗРОБКА БІЗНЕС – ПЛАНУ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Керніцька О.О., Кафлевська С.Г.	151
НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА Керніцька О.О., Кубай О.Г.	154
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ Кириленко Л. В., Фіщук Б. П.	156
ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ Козак С. В., Кубай О. Г.	159

МІСІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ Козаченко І. Ю., Кичук К. М., Пчелянська Г. О.	161
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Козяр Н.О., Шовкун В.А.	163
ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Котень Р.І., Козловський С.В.	165
ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТИПУ ВЛАДИ Кудлаєнко М.О., Підвальна О.Г.	167
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІ ДІЯЛЬНОСТІ Кузьмінець О.В., Шевчук О.Д.	168
НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Лакомський А.А., Заболотний О.Г.	170
АІГТИНФЛЯЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ Мельничук К.С., Кубай О.Г.	173
БЮДЖЕТНО-ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ Мендусь О. І., Кубай О. Г.	174
ВИТРАТИ НА РЕКЛАМУ Нагорна О.В., Мамалига С.В.	176
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Ничипоренко І. І., Козаченко І.Ю., Пчелянська Г.О.	177
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ШНОУТВОРЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В РИНКОВИХ УМОВАХ Бучок А. В., Кафлевська С.Г.	178
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗА РИНКОВИХ УМОВ Остапенко О.А., Кубай О.Г.	180
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Паламаренко Я.В., Матвієнко О. Л.	182
ПОБУДОВА СПОЖИВЧОЇ ФУНКЦІЇ Паламаренко Я.В., Гапчак Т.Г.	184
РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ БІОРЕСУРСІВ, ВАЖЛИВІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ Паламаренко Я.В., Скорук О.П.	187
ХОЛДИНГ: ЙОГО СУТЬ І ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ Паламарчук А.Ю., Власенко І.В.	189
ЗЕМЕЛЬНЕ РЕФОРМУВАННЯ ТА МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН Паламарчук А.Ю., Кубай О.Г.	191
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ Палій Л.В., Козловський С.В.	193
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ Петрук М.С., Кубай О.Г.	194
ДЕРЖАВНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА Піщенко І.О., Кубай О. Г.	196
ІНТЕРНЕТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОСУВАННЯ ТОВАРУ НА РИНКУ Побережняк Г.М., Мамалига С.В.	198
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗАСАД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ Поліш Ю.В., Кубай О.Г.	200
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ Порожня Ю. Л., Бурлака Н. І.	202
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА Пундик В.Є., Кубай О.Г.	204
МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ Смашнюк І. М., Підвальна О. Г.	206
ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ЗОВНІШНІХ РИНКАХ Смашнюк І. М., Клочковський О. В.	207
ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ Солоненко Ю. В., Мамалига С.В.	209
УПАКОВКА, ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА Танасійчук І. І., Мамалига С.В.	211
ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ УГІДЬ ТА ЗАХОДИ ПО ПІДВИЩЕННЮ ЇХ РОДЮЧОСТІ Панасюк Т. Є., Кафлевська С. Г.	212
ПОЛІПШЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРІВ Тищенко В. Е., Мазур К.В.	214

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ Фоніцька Т.І., Марченко О.І.	215
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ Шафієва Л. Г., Кафлевська С. Г.	217
ВИКОРИСТАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ З МЕТОЮ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ Шафієва Л.Г., Мамалига С. В.	219
КОНТРОЛІНГ ЯК СУЧАСНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Швець Т.С., Качуровський В.Є.	222
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА РИНКУ ПРАЦІ Швець Т.С., Кубай О.Г.	224
ЗОВНІШНЯ РЕКЛАМА: ЕФЕКТ ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА Якубовська К. А., Мамалига С.В.	226
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА Кузьмінець О. В., Кубай О. Г.	228
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ З ПИТАНЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ Кущак В.М., Шовкун В.А.	230
ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ Хмарук О.М., Шовкун В.А.	232
ПОСАДОВІ ІНСТРУКЦІЇ ЯК ОСНОВА РЕГУЛЮВАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ПОСАДОВИХ ОСІБ Остафієва А.В., Шовкун В.А.	235
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ Рейзер В.С., Власенко І.В.	237
ВИКОРИСТАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Рейзер В.С., Мамалига С.В.	238
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ Валідуда С.В., Шовкун В.А.	240
ПРЕДМЕТ, МЕТОДОЛОГІЯ, ЗАВДАННЯ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ Сологуб В.П., Шовкун В.А.	241
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ Чичуга А.О., Шовкун В.А.	244
КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРА Шуткевич Л.А., Вдовенко Л.О.	246
ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ Легун А.В., Кубай О.Г.	248
РІПАК – МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ ЕНЕРГЕТИКИ Войтова Ю., Скорук О.П.	249
СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ Шуткевич Л.А., Вдовенко Л.О.	251
ДОСЛІДЖЕННЯ СИЛЬНИХ ТА СЛАБКИХ СТОРІН ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ОСНОВІ SWOT-АНАЛІЗУ Садовська А.Е, Гапчак Т.Г.	252
СТРУКТУРА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕРНОВИХ ПО РЕГІОНАХ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ Волошановська О.С., Мазур А.Г.	256
УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО РЕЗЕРВУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІД ЧАС ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ Бездітна В.В., Сьомченков О.А.	258
АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ФОРМ ТА АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ Стропова К.А., Губанова Л.І.	260
ЗНАЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ПРОЦЕСАХ ПІДПРИЄМСТВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ Батішева К.Б., Поліщук О.А.	262

АНАЛІЗ СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Глеба М. М.

Науковий керівник: Скорук О. П., к.е.н., доцент

У статті проведено дослідження сучасного стану розвитку сектору біоенергетики в Україні. Виконано оцінку потенціалу біомаси, доступної для виробництва енергії. Розглянуто проблеми формування ринку твердих біопалив та питання стандартизації.

Вступ. Скорочення споживання природного газу, розвиток енергозбереження та вирішення нагальних екологічних проблем - найбільш актуальні задачі, що стоять сьогодні перед Україною. На сьогодні основним паливом в Україні залишається природний газ - його частка в структурі споживання первинних енергоносіїв складає близько 40 %. При цьому, за рахунок власних запасів Україна забезпечує себе газом лише на 35 %, тоді як 65 % необхідного обсягу приходится імпортувати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем сучасного стану розвитку сектору біоенергетики в Україні завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що аналіз стану та проблем розвитку біоенергетики: формування ринку твердих біопалив оцінки потенціалу біомаси, доступної для виробництва енергії та питання стандартизації діяльності підприємств торкається самих глибинних основ господарської діяльності, визначаючи процес економічного росту, як окремо взятого регіону, так і країни в цілому. Дослідженням даної теми зокрема займалися: Шокін А.Р., Колесник Ю.В., Новак А.Г., Циганков С.П. та ін. Проблеми пріоритетної спрямованості управлінських органів на формування сприятливих умов для розвитку альтернативних джерел енергії надзвичайно різноманітні й багатопланові, тому вимагають додаткового дослідження і пошуку шляхів розв'язання.

Основні результати досліджень. Висока вартість традиційних енергоносіїв є однією з основних рушійних сил розвитку біоенергетики в Україні.

Наприклад, Україна має великий потенціал біомаси, доступної для енергетичного використання. Оцінка, виконана фахівцями Інституту технічної теплофізики НАН України, показує, що економічно доцільний потенціал складає порядку 30 млн. т у.п./рік (14 % потреб України в первинній енергії). Основними складовими потенціалу є відходи сільськогосподарства та енергетичні культури. При цьому сільськогосподарські відходи є реальною складовою, яку можна сьогодні використовувати для виробництва енергії. Енергетичні культури представляють зараз «віртуальну» частину потенціалу, оскільки крім декількох експериментальних плантацій вони, практично, ще не вирощуються в Україні. Але загальна тенденція показує, що швидкого розвитку цього напрямку можна очікувати вже в найближчому майбутньому. [2, 1]

Величина потенціалу коливається, переважно, в залежності від врожайності сільськогосподарських культур. За даними 2007 р., коли врожайність була відносно низькою, економічний потенціал склав 28 млн. т у.п. (табл. 1). В наступному 2008 році, було зібрано рекордний за останні десять років врожай зернових, такі ж високі показники мали місце і у 2009 році. Попередня оцінка потенціалу за статистичними даними 2008 року показує, що економічно доцільний потенціал біомаси становить близько 34 млн. т у.п. Приблизно на таку ж цифру можна орієнтуватися і в 2009 році.

Застосування біомаси для виробництва енергії позитивно впливає на розвиток місцевої економіки регіонів України, оскільки гроші, сплачені за паливо, не спрямовуються за кордон в країни-експортери викопних енергоносіїв, а залишаються на місцях і працюють на розвиток конкретного регіону. [1]

Однією з суттєвих переваг біомаси як палива є її відносна дешевизна у порівнянні з традиційними паливами, в першу чергу, з природним газом. Важливим показником є ціна одиниці енергії, яка враховує теплотворну здатність різних палив. Вартість більшості видів твердих біопалив у перерахунку на одиницю енергії є суттєво меншою від вартості природного газу для промислових споживачів (табл. 1).

Треба відмітити, що біомасу як паливо економічно доцільно утилізувати поблизу місць її накопичення або збору. Транспортування відходів сільськогосподарства та лісового господарства, відходів деревообробки і т.п. є економічно доцільним на відстань не більше 50 км. Це пов'язано з їх низькою енергетичною щільністю. Для досягнення найбільшої економічної доцільності енергетичного використання біомаси та біопалив треба продумувати та проробляти логістику всього ланцюжка процесу - від вирощування/збору та попередньої обробки біомаси до її постачання кінцевому споживачу. [4]

Часто саме проблема з надійністю постачання біомаси відлякує потенційних клієнтів від впровадження котлів на соломі або деревині. Вирішення цієї проблеми може полягати у розвитку цивілізованого ринку біомаси як палива, зокрема, у створенні достатньої кількості комерційних компаній, що спеціалізуються на постачанні біомаси.

Окрема ситуація склалася з виробництвом та споживанням ушіленого біопалива. В Україні є близько 40 компаній-виробників гранул з біомаси та 90 компаній-виробників брикетів з біомаси (переважно, лушпиння соняшника та тирси). В основному, це невеликі компанії з малими обсягами виробництва (до 1...2 тис. т/міс. гранул, до 0,5... 1 тис. т/міс. брикетів). Більше 90 % обсягу вироблених гранул і брикетів експортується в Європу, оскільки в межах країни попит на них дуже малий. Це пов'язано з високою вартістю котлів, що працюють на таких видах біопалива, та відносно високою ціною цього біопалива, особливо в порівнянні з ціною природного газу для населення. [2, 3]

Очікується, що прийнятий у 2009 році закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива» [1] допоможе створенню цивілізованого ринку біопалив та призведе до значного підвищення частки біомаси в споживанні первинних енергоносіїв. Зокрема, згідно цього закону, з 01.01.2010 терміном на 10 років звільняється від оподаткування прибуток виробників біопалива, отриманий від продажу біопалива.

Цей Закон вводить обов'язкову сертифікацію на всі біологічні види палива, призначені для реалізації їх в якості сировинної продукції, а виробники рідких біопалив та біогазу підлягають внесенню до державного реєстру виробників таких палив. Але можна не погодитись, з цими положеннями закону, адже деякі вчені вважають, що тільки рідкі біопалива підлягають обов'язковій сертифікації відповідно до законодавства, оскільки серед них є підакцизні товари (біоетанол). Пояснення вимоги обов'язкової сертифікації на тверді біопалива та біогаз буде гальмувати розвиток їх виробництва та затухання до енергобалансу України. Крім того, тільки виробники рідких біопалив підлягають внесенню до державного

реєстру, а виробники біогазу - ні, бо біогаз не є підакцизним товаром. Також, на мою думку, є недоцільним уведення ліцензії на виробництво біогазу, оскільки це буде не стимулювати, а гальмувати розвиток його виробництва.

Таблиця 1

Порівняння цінових показників різних видів біопалив та природного газу

Вид налива	Типова ціна (з ПДВ), грн./г. Для ПГ грн./1000 м ³	Нижча теплота згорання, МДж/кг. Для ПГ МДж/м ³	Вартість енергії палива, грн./ГДж	Відношення: ціна енергії ПГ / ціна енергії БМ	
				ПГ для промислових та бюджетних організацій	ПГ для ЖКГ
Відходи деревообробки	0...10	11	0...0,9	>85	>28
Дрова (з доставкою)	200	11	18,2	4,3	1,41
Деревні гранули	800	17	47,1	1,6	0,55
Деревні брикети	700	17	41,2	1,9	0,62
Солома тюкована (з доставкою)	300	14	21,4	3,6	1,20
Природний газ					
- для промислових та бюджетних організацій	2631 873	34	77,4 25,7 14,2...48,5		
- для ЖКГ	484...1648				
- для населення					

Висновки. Перспективним напрямком у розвитку біоенергетики є те, що останні два роки процес розробки національних стандартів на тверде біопаливо іде досить активно в Україні. Цим займаються кілька технічних комітетів Держспоживстандарту України, Міністерство аграрної політики України та ряд інших установ. Для підвищення ефективності цього процесу вважаємо за необхідне створення окремого технічного комітету „Біопаливо”, який би займався питаннями розробки національних стандартів на тверде біопаливо в Україні, контролював етапи офіційного проходження проектів стандартів до самого їх затвердження та відслідковував появу нових стандартів щодо подальшого розвитку альтернативних джерел енергії.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива» від 21.05.2009 № 1391- VI.
2. Інтернет-сайт Європейського Комітету зі стандартизації <http://www.cen.eu/cenorm/homepage.htm>
3. Наказ Держспоживстандарту України «Про затвердження національних стандартів України, змін до міждержавних стандартів та скасування нормативних документів» № 225 від 22.06.2009.
4. Наказ Держспоживстандарту України «Про затвердження національних стандартів України» № 227 від 22.06.2009.
5. Наказ Держспоживстандарту України «Про затвердження національних стандартів України та скасування нормативних документів» № 375 від 15.10.2009.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ СИСТЕМНОГО ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Глеба М. М.
Науковий керівник: Поліщук Н.В.

У статті проведено дослідження оцінки етапів, методів та методології економічного аналізу діяльності підприємств при прийнятті правильного управлінського рішення.

Вступ. Одним з основних напрямів сучасної науки є комплексне дослідження явищ і процесів підприємств, що є стрижнем методології комплексного економічного аналізу. Враховуючи те, що проблеми пов'язані із удосконаленням методології зазначеного аналізу, потребують нагального розв'язання, системним економічним аналізом є сукупність наукових методів і практичних прийомів розв'язання складних економічних проблем, які виникають у зв'язку із прийняттям управлінського рішення для подальшого розвитку, діяльності та прибутковості підприємства, то він базується на використанні категорій системи як єдності взаємопов'язаних елементів, які діють для досягнення спільної мети.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем діяльності ринкових структур завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що економічний аналіз діяльності підприємств торкається самих глибинних основ господарської діяльності, визначаючи процес економічного росту окремо взятого підприємства. Дослідженням даної теми, зокрема, займалися: Гречаник Н. Ю., Кондур О. С., Русин Р. С. та ін. Проблеми пріоритетної спрямованості управлінських органів на формування позитивного клімату діяльності підприємства надзвичайно різноманітні й багатопланові, тому вимагають додаткового дослідження і пошуку шляхів розв'язання.

Основні результати досліджень. Мета аналізу полягає у підготовці аналітичної інформації, необхідної і достатньої для прийняття управлінських рішень. Підцілі аналізу визначаються різновидами управлінських рішень, які